

STM/1443/2018

SoteDigi-yhtiötä koskevista säännöksistä maakunta- ja sote-uudistuksessa

Hyvinvointialan liitto kannattaa maakuntien välistä yhteistyötä digitaalisten palvelujen yhteentoimivuuden kehittämiseksi. Kilpailuneutraalisäännöksiä on noudatettava kuitenkin tarkasti ja niiden vaikutukset arvioitava huolellisesti.

SoteDigi Oy:n asiakkuus

Hallituksen esitysluonnoksen mukaan Lakiin sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä lisättäisiin pykälä, jonka mukaan ”kehittämiskeskuksen (SoteDigi Oy) asiakkaita ovat maakunnat ja maakuntien määräysvallassa olevat yhteisöt sekä maakuntalain 4 §:ssä tarkoitetut maakunnan tytäryhteisöt, jotka eivät toimi kilpailutilanteessa markkinoilla ja valtio”.

Näin ollen maakunnan omistamat ns. suoran valinnan palvelutuotantoyksiköt eivät voisi olla SoteDigi Oy:n asiakkaita, sillä hallituksen valinnanvapauslakiesityksen mukaan suoran valinnanvapausjärjestelmä luo tosiasiallisen kilpailutilanteen julkisten ja yksityisten palveluntuottajien välille.

Tämä tarkoittaa sitä, että maakunnan sote-keskukset ja suun terveydenhuollon yksiköt eivät voi olla SoteDigi Oy:n asiakkaita. Suoran valinnan palveluyksikön muodolla (esim. taseyksikkö tai yhtiö) ei ole tässä tapauksessa väliä, sillä kaikki toimivat kilpailuilla markkinoilla. Tämä on syytä todeta hallituksen esitysluonnoksen vaikutusarviossa.

Tuotosten välittäminen Vimana Oy:n kautta

Hallituksen esitysluonnoksen vaikutusarvion mukaan ”SoteDigi Oy toimisi yhteistyössä Vimana Oy:n kanssa siten, että SoteDigi Oy:n kehittämishankkeiden tuotokset siirtyisivät Vimana Oy:lle, joka vastaa niiden jakelusta asiakkaille. Vimana Oy:n kautta tuotteita on mahdollista tietyin rajoituksin myös tarjota yhtiömuotoisille, kilpailuilla markkinoilla toimiville organisaatioille.”

Hallituksen maakuntalakiesityksen 118 § 3 mom. mukaan tieto- ja viestintätekniisten palvelujen palvelukeskus Vimana Oy:n asiakkaat eivät voi toimia kilpailutilanteessa markkinoilla. Maakuntalakiesityksen 118 § ja SoteDigi Oy:tä käsittelevä hallituksen esitysluonnoksen vaikutusarvio vaikuttavat ristiriitaisilta. Hallituksen esitysluonnoksen vaikutusarviota SoteDigi Oy:n osalta on tämän johdosta syytä tarkentaa maakuntalakiesitystä vastaavaksi.

Toiminnan markkinaehtoisuus

Hallituksen valinnanvapauslakiesityksen 61 §:n mukaan ”maakunnan, maakunnan liikelaitoksen ja maakuntalain 16 luvussa tarkoitetun palvelukeskuksen palvelut maakunnan liikelaitoksen sosiaali- ja terveyskeskuksille ja suunhoidon yksiköille on hinnoiteltava markkinaperusteisesti”. Muun muassa

SoteDigi Oy ja Vimana Oy ovat mainittujen palvelukeskusten joukossa. Vaikka maakunnan sote-keskukset ja suunhoidon yksiköt eivät voi suoraan olla SoteDigi Oy:n tai Vimana Oy:n asiakkaita, niin ne voivat joissakin tapauksissa hyötyä maakunnan tai maakunnan liikelaitoksen hankkimista tai ylläpitämistä palveluista.

Tällöin on syytä huomata, että vaatimus markkinaperusteisuudesta koskee myös palveluja sote-keskusten, suunhoidon yksikköjen, maakunnan ja sen liikelaitoksen välillä. Valinnanvapauslain mukaan *”Kilpailu- ja kuluttajavirastolla tulee olemaan merkittävä asema maakuntien liikelaitosten ja yksityisen palvelutuotannon tasapuolisten toimintaedellytysten seurannassa ja valvonnassa”*. KKV:n tulee näin ollen seurata myös ICT-palvelujen käyttöä.

Hallituksen esitysluonnoksen mukaan SoteDigi Oy rahoittaa investointinsa oman pääoman lisäksi ottamallaan lainoilla ja tulo-rahoituksella. Kehysriihessä 11.4.2018 tehty päätös pääomittaa Vimana Oy:tä ja tukea maakuntia ICT-muutoksissa on perusteltu, mutta erityisesti soten voimaantumisen jälkeen SoteDigi Oy:n ja Vimana Oy:n toiminnan on syytä asettaa markkinaehtoiseksi.

Helsingissä 12.4.2018

Ulla-Maija Rajakangas

toimitusjohtaja

Hyvinvointialan liitto

Lisätietoja:

Joel Kuuva

talous- ja veroasiantuntija

joel.kuuva@hyvinvointiala.fi

p. 050 414 6444